

دانشگاه آزاد اسلامی واحد دزفول

دانشکده پرستاری و مامایی

طرح درس کارآموزی پرستاری سلامت جامعه/فرد و خانواده/محیط

تعداد واحد: ۲

مدت کارآموزی: ۹ روز

تعداد دانشجویان: ۱۲

محل برگزاری: مراکز و پایگاههای بهداشتی

نام مربی: رویا عصاره

اهداف کلی:

۱- کسب توانایی و افزایش مهارت عملی در دانشجویان پرستاری جهت ارائه خدمات بهداشتی به منظور ارتقاء سطح سلامتی و پیشگیری از بیماری ها و در خانواده و مدرسه براساس مفاهیم آموخته شده از دروس اپیدمیولوژی و پرستاری بهداشت سلامت جامعه/فرد و خانواده و محیط

۲- آموزش چگونگی ارائه خدمات بهداشتی درمانی به منظور ارتقا سطح سلامتی و پیشگیری از بیماری ها

اهداف اختصاصی:

۱- کسب و یادگیری مهارت ارتباط با مراجعین و پرسنل مراکز بهداشتی

۲- کسب مهارت و یادگیری معاینه و پایش ، رشد و تکامل نوزاد و کودک زیر ۸ سال

۳- کسب مهارت در انجام مراقبت و معاینه از مادر باردار

۴- کسب مهارت در تشخیص گروه‌های در معرض خطر و نیازمند به آموزش خانواده (کودک، مادر باردار و سالمندان)

۵- کسب و یادگیری مهارت آموزش به کلیه مددجویان (مادر، کودک و....)

۶- آشنایی با سامانه سیب و آیت‌های آن

۷- آشنایی با زیج حیاتی و کاربرد آن در مراکز بهداشتی

۸- کسب مهارت آموزش به صورت فردی یا گروهی به کلیه مراجعین اعم از کودکان، مادران، سالمندان و مدارس

اهداف جزئی : در پایان دوره انتظار می رود که دانشجو قادر است :

-واحد کودکان :

- ۱- با مادر و کودک ارتباط صحیح برقرار نماید.
- ۲- پذیرش کودک را در کلینیک انجام دهد .
- ۳- تاریخچه کاملی از کودک از زبان مادر تهیه نماید.
- ۴- معاینات فیزیکی کودک را بدرستی انجام دهد.
- ۵- مراحل رشد و تکامل کودک را (جسمی، حرکتی، روانی، اجتماعی، ...) توضیح دهد.
- ۶- روند رشد و تکامل کودک را برای مادر به درستی تفسیر نماید.
- ۷- نمودارهای تغییرات رشد کودک را بدرستی رسم و تفسیر نماید.
- ۸- انحراف از حالات نرمال در رشد و تکامل کودک را تشخیص دهد(مراقبت ویژه).
- ۹- کودکان نیازمند به مراقبت ویژه را شناسایی و اقدامات لازم (آموزش، ارجاع و پیگیری) را در مورد آنها بعمل آورد
- ۱۰- اهمیت تغذیه انحصاری با شیر مادر و مزایای آن، روش صحیح شیر دهی، راههای حفظ و تداوم شیردهی و نشانه های کفایت کفایت شیر را به مادر آموزش دهد.
- ۱۱- روش جمع آوری و نگهداری شیر را به مادران شاغل، آموزش دهد.
- ۱۲- زمان شروع و نحوه استفاده از مکملها (آهن، مولتی ویتامین، A+D و...) را به مادر آموزش دهد.
- ۱۳- در مورد شروع تغذیه تکمیلی، تهیه و نگهداری آن به مادر آموزش دهد.
- ۱۴- زمان و نحوه از شیر گرفتن شیرخوار را به مادر آموزش دهد.
- ۱۵- بهداشت عمومی دوران کودکی و پیشگیری از حوادث و سوانح را به مادر آموزش دهد (با توجه به سن کودک).
- ۱۶- در مورد ارتباط عاطفی کودک با والدین در هر دوره سنی کودک، مادر را راهنمایی نماید.
- ۱۷- نمودارهای تغییرات رشد کودک را بدرستی رسم و تفسیر نماید.
- ۱۸- زمان شروع اضطراب جدایی، و راههای پیشگیری از آن را به مادر آموزش دهد.
- ۱۹- قادر باشد علائم خطر دوره نوزادی را به مادر آموزش دهد.

-واحد واکسیناسیون :

- ۱- زنجیره سرد را در رابطه با نگهداری واکسن ها رعایت نماید.
- ۲- انواع واکسن ها ، مقدار ، راه تجویز و شرایط نگهداری آنها را بیان نماید.
- ۳- واکسن ها را شناخته و بر اساس جدول زمان بندی بدرستی تزریق نماید.
- ۴- واکسن های تزریق شده را در محل مناسب (دفاتر و پرونده کودک یا مادر) ثبت نماید.
- ۵- عوارض احتمالی واکسن ها و مراقبت های پس از واکسیناسیون را برای مادر توضیح دهد.
- ۶- موارد کنتراندیکاسیون مصرف واکسن ها را بدرستی تشخیص دهد.
- ۷- نمودار دمای یخچال را بدرستی رسم نماید.
- ۸- نحوه قرارگیری واکسنها را در طبقات یخچال را بداند.
- ۹- تکنیک تزریقات را برای هر واکسن بدرستی انجام دهد.
- ۹- تزریق واکسن ها را بر اساس راهنمای ایمنی تزریقات به طور مناسب انجام دهد.

-واحد مادران:

- ۱- با مادر باردار ارتباط صحیح برقرار نماید.
- ۲- تعیین مراجعات مادر باردار و تعیین سن و هفته بارداری و محاسبه تاریخ احتمالی زایمان و ثبت آن در دفترچه مادر.
- ۳- تاریخچه کاملی از مادر باردار تهیه نماید.
- ۴- شناخت علائم خطر دوران بارداری و آموزش به مادر
- ۵- توانایی تشخیص نیازهای آموزشی مادر باردار نظیر بهداشت فردی، مشکلات شایع و تغذیه دوران بارداری
- ۶- آموزش مصرف صحیح مکملها و زمان شروع آنها در طی دوران بارداری و پس از اتمام این دوران
- ۷- توانایی تفسیر آزمایشات مادر باردار و تشخیص موارد غیر طبیعی و چگونگی مواجهه با موارد غیر طبیعی

- واحد تنظیم خانواده

- ۱- پذیرش مادر را جهت ارائه خدمات تنظیم خانواده انجام دهد.
- ۲- شناخت و آموزش روشهای مختلف پیشگیری از بارداری (انواع قرص ها- آمپول ها- وسیله داخل رحمی و....) را به درستی به مددجو ارائه نماید.
- ۳- شناخت عوارض مصرف روشهای مختلف پیشگیری از بارداری و آموزش به مراجعین
- ۴- موارد کنتراندیکاسیون مطلق و نسبی همه روش های پیشگیری را بیان نماید.
- ۵- شناخت روشهای اورژانسی پیشگیری از بارداری و آموزش به مراجعین
- ۶- انجام مراقبت های لازم قبل از شروع روشهای مختلف پیشگیری از بارداری نظیر کنترل وزن، فشارخون، تعیین BMI و.....
- ۷- اهمیت معاینات دوره ای زنان و آزمایشات دوره ای لازم تحت پوشش تنظیم خانواده را به مددجو آموزش دهد..
- ۸- معاینه پستان و تیروئید را بدرستی انجام دهد.

- بهداشت مدارس:

- ۱- کسب مهارت در زمینه نیازهای آموزشی مدارس در کلیه مقاطع تحصیلی
 - ۲- توانایی برقراری ارتباط صحیح با دانش آموزان و با مسئولان مدرسه
 - ۳- دادن آموزش صحیح و لازم براساس تقویم آموزشی موجود در مراکز بهداشتی
 - ۴- بررسی محیط فیزیکی مدرسه و ارزیابی محیط مدرسه براساس استانداردهای فضای آموزشی
 - ۵- توانایی استفاده از وسایل کمک آموزشی نظیر نمایش فیلم و یا استفاده از پمفلت
 - ۶- ارائه گزارش بازدید از مدرسه و نوع آموزش و مطلب آموزش داده شده
- بهداشت محیط:

- ۱- توانایی برقراری ارتباط صحیح با صاحبان مشاغل
- ۲- بررسی مکان ها به همراه مسئول بهداشت محیط و بررسی آنها از نظر وجود یا عدم وجود مشکلات
- ۳- بررسی براساس استانداردهای تعیین شده و ارائه آموزش لازم به صاحبین مشاغل
- ۴- ارائه گزارش در خصوص بازدید های انجام شده از اماکنی نظیر سوپرمارت ها، نانوائی، آرایشگاه ها.....

۵- آموزش رعایت مسائل بهداشت فردی به صاحبان مشاغل

۶- چک کردن کارت بهداشت و بررسی وجود کیف لوازم کمک های اولیه و کپسول آتشفشانی

-آموزش:

۱- مهارت برقراری ارتباط با کلیه مراجعه کنندگان و پرسنل مراکز درمانی

۲- توانایی و بدست آوردن مهارت های لازم برای آموزش دادن

۳- مهارت و توانایی آموزش هم به صورت فردی و هم به صورت گروهی

۴- شناسایی گروه های در معرض خطر نظیر کودکان،مادر باردار و سالمندان

۵- تعیین و تشخیص آموزش های لازم و مورد نیاز گروه های خطر

ایام	برنامه روزانه کارآموزی
روزاول	<p>آشنایی با محیط کارآموزی و پرسنل شاغل در مراکز درمانی آشنایی با واحدهای شاغل در مراکز نظیر واحد کارشناس تغذیه ، بهداشت محیط، واحد بهداشت خانواده، واحد واکسیناسیون، اتاق مامایی و غیره توضیح در ارتباط با امر آموزش و اینکه یکی از مهمترین امور در این واحد توانایی آموزش دادن بوده و اینکه بتوانند موارد مورد نیاز آموزش را تشخیص بدهند توضیح و آشنا نمودن دانشجویان با سامانه سیب و آیتم‌های موجود آن و نحوه کارکرد با سامانه توضیح و آشنا نمودن دانشجویان بازیج حیاتی توضیح در خصوص منطقه بندی مراکز و چگونگی مراجعات افراد به مرکز بر اساس این تقسیم بندی آشنایی با وسایل موجود در مرکز بهداشت نظیر ترازو و اندازه گیری کنترل قد و دور سر تعیین تکلیف محوله بر پایه کیس‌های موجود در مرکز و بر اساس آموزشهایی که مورد نیاز بوده و قرار است به مراجعین آموزش داده شود توضیح در خصوص نحوه ارزشیابی دانشجویان و ارائه تکالیف نظیر پمفلت و گزارش کار و نحوه پر کردن آن</p>
روزدوم	<p>شروع انجام کار توسط دانشجویان با پایش رشد کودکان ثبت موارد اندازه‌گیری شده در کارت مراقبت و دادن توضیحات لازم به مادران تشخیص و بررسی موارد غیر طبیعی نظیر کاهش وزن یا عدم رشد قدی آموزش در خصوص تغذیه انحصاری با شیر مادر و توضیح در ارتباط با روش صحیح شیر دهی آموزش در خصوص مشکلات حین شیر دهی و چگونگی نگهداری شیر در یخچال یا دمای اتاق آموزش در خصوص زمان و نحوه از شیر گرفتن شیرخوار به مادر توصیه به مصرف مکمل‌ها نظیر قطره A+D یا مولتی ویتامین تعیین مراجعات بعدی کودک و ثبت آن در کارت مراقبت کودک بحث گروهی با دانشجویان و جلسه پرسش و پاسخ در خصوص موارد ذکر شده و موارد مورد نیازی که گفته شد</p>
روزسوم	<p>شروع کار در ادامه روز قبل ادامه پایش رشد کودک آموزش در خصوص شروع تغذیه تکمیلی و اینکه در هر سنی چه غذایی توصیه میگردد آموزش در خصوص مصرف مکمل‌ها و نحوه صحیح مصرف آنها آموزش حوادث و سوانحی که در هر دوره‌ی سنی کودک را تهدید می‌کند آموزش و توصیه در خصوص روابط عاطفی و چگونگی انجام آن توسط والدین آموزش در خصوص تقویت مهارت‌های فردی و تکاملی کودکان ارائه تکالیف و بحث‌های گروهی با دانشجویان و پرسش و پاسخ</p>

ایام	برنامه روزانه کارآموزی
روز چهارم	<p>بررسی مادران باردار، نظیر بررسی آزمایشات، سونوگرافی و تعیین LMP و تاریخ احتمالی زایمان محاسبه سن بارداری و تعیین هفته بارداری ثبت آن در دفترچه مراقبت بارداری و تعیین مراجعه بعدی مادر باردار</p> <p>بررسی آزمایشات و در صورت وجود مشکل ارجاع بیمار به پزشک</p> <p>آموزش علائم خطر دوران بارداری و یادآوری آن به مادر</p> <p>انجام مراقبت‌های مادر باردار نظیر کنترل فشارخون، کنترل وزن و پیگیری واکسیناسیون مادر باردار و در صورت نیاز تزریق واکسن در موعد مقرر</p> <p>توصیه به مصرف اسید فولیک و یا سایر مکمل‌های مورد نیاز مادر باردار</p> <p>تعیین BMI (شاخص توده بدنی) و دادن آموزش‌های لازم تغذیه‌ای بر اساس BMI</p> <p>آموزش و تأکید بر تغذیه دوران بارداری با تأکید بر عدم مصرف نمک، چربی و مواد غیرمجاز یا کنسروها</p> <p>بحث گروهی و پرسش و پاسخ در خصوص بهداشت دوران بارداری و تغذیه این دوران</p>
روز پنجم	<p>ادامه فعالیت‌های روزهای گذشته</p> <p>آموزش به مادران باردار در خصوص بهداشت دوران بارداری نظیر نوع لباس پوشیدن و نحوه استراحت</p> <p>آموزش در خصوص مشکلات شایع بارداری نظیر یبوست، سوزش سردل، تکرر ادراری و چگونه برخورد با این مشکلات</p> <p>آموزش به خانم‌های مراجعه کننده در خصوص معاینات دوره‌ای پستان و آموزش به صورت نمایش، استفاده از ماکت، پمفلت و یا بروی خود مراجعه کننده</p> <p>آموزش اهمیت پاپ اسمیر و آموزش در خصوص موارد کار شده و مورد نیاز در مرکز</p>
روز ششم	<p>با توجه به تقویم آموزشی در برگزاری مراسم و یا جشن های خاص در مدارس نظیر روز جهانی تخم مرغ، روز جهانی کودک، روز جهانی ایدز یا سرطان.</p> <p>بررسی فضای آموزشی مدارس و مطابقت آن با استاندارد های یک فضای آموزشی</p> <p>پرسش و پاسخ و بحث گروهی با دانشجویان</p>
روز هفتم	<p>ادامه فعالیت روز قبل</p> <p>در نظر گرفتن آموزش گروهی برای گروه های مراجعه کننده نظیر سالمندان</p> <p>آموزش و یاد آوری این مسئله که سالمندان یکی از گروه های هدف ما می باشند بنابراین بررسی و پایش بزرگسالان نظیر کنترل فشار خون و وزن</p> <p>آموزش بزرگسالان در خصوص نوع تغذیه، مواد مورد نیاز بدن و نیاز های غذایی آن‌ها و مصرف مکمل هایی نظیر ویتامین D₃ و کلسیم</p> <p>آموزش در خصوص نوع فعالیت و یا ورزش و انجام پیاده روی و داشتن تحرک لازم</p> <p>آموزش های گروهی به صورت مثال در خصوص مصرف ویتامین D₃ و پیگیری از پوکی استخوان، انجام پاپ اسمیر و معاینه پستان</p> <p>پرسش و پاسخ و بحث گروهی با دانشجویان همچون روال گذشته</p>
روز هشتم	<p>ادامه فعالیت‌های روز قبل نظیر پایش کودکان و کنترل مادر باردار و.....</p> <p>همراهی با کارشناس بهداشت محیط جهت بررسی مشاغل</p> <p>بررسی و بازدید مغازه‌ها، کارگاه‌ها و مراکز فنی (سوپرها، نانوایی‌ها، آرایشگاه‌ها، تراشکاری‌ها و.....)</p> <p>بررسی این اماکن از نظر رعایت موارد بهداشتی</p> <p>ارائه یک گزارش کامل از بررسی انجام شده</p>

برنامه روزانه کارآموزی	ایام
<p>ادامه فعالیت روز های گذشته</p> <p>ارائه یک فرآیند پرستاری به صورت کامل از بررسی یک مراجعه کننده</p> <p>ارائه آزمون بالینی، پرسش و پاسخ از موارد ذکر شده در روزهای گذشته</p> <p>ارائه گزارش کار از بازدید های مدارس و سایر مراکز</p> <p>امضا و بررسی</p>	روز نهم

شیوه ارزشیابی:

- ارزشیابی عملکرد با استفاده از فرم های تدوین شده .
- بررسی تکالیف : آموزش به مدد جو، کنفرانس بالینی، تهیه جزوات و مطالب آموزشی برای آموزش به مددجو،
- ارزیابی نحوه آموزش به مددجو .
- امتحان پایان بخش .